

Nr 65.

Av herr **Svensson** i Göteborg m. fl., om ökade statsbidrag till Svenska sjömansbiblioteket.

Det finns en grupp medborgare vilken på grund av rent yttre omständigheter har större behov än andra grupper i samhället att söka sig till läsning och studier för att få avspänning och rekreation under sin fritid, och det är sjömännen.

De kan nämligen mycket sällan skaffa sig förströelse och vidga sitt vetande på de många olika sätt som står till buds för medborgare i allmänhet. Sjöfolket betalar visserligen skatt till stat och kommun som andra men får knappast någon del i de förmåner, t. ex. i form av bibliotek och föreläsningar, som kommunerna och staten med skattemedel bekostar och bjuder övriga medborgare.

För att i görligaste mån råda bot på detta har Svenska sjömansbiblioteket tillkommit. Dess verksamhet går ut på dels att tillhandahålla de ombordanställda s. k. vandringsbibliotek, dels att förse fartygen med s. k. fasta bibliotek (bestående av uppslagsböcker o. d.).

Svenska sjömansbiblioteket har från sin tillkomst år 1930 åtnjutit av skolöverstyrelsen förmedlade årliga statsunderstöd, till en början med helt små belopp. En successiv ökning har skett men inte i proportion till förefintliga behov. En fördelningsform av statsanslagen för vandringsbiblioteksverksamheten har hela tiden funnits på så sätt, att en mindre del av anslaget erhållits villkorsfritt, under det att återstoden utgått endast i den mån Svenska sjömansbiblioteket erhållit anslag från annat håll än staten med minst hälften av det ifrågavarande beloppet.

Vad beträffar anslaget till de fasta biblioteken, som startade under verksamhetsåret 1946/47, var detta rent statligt och utgjorde 50 000 kronor samt lyftes i flera etapper.

Medel för underhåll och renovering av de fasta biblioteken har Svenska sjömansbiblioteket nu inte till sitt förfogande, såframt man icke inkräktar på de för vandringsbiblioteken avsedda medlen, vilka redan i och för sig är otillräckliga.

Statsbidragen till vandringsbiblioteksverksamheten utgör för innevarande budgetår 40 000 kronor, varav 15 000 kronor utgår villkorsfritt.

Anslag från andra håll än staten är i korthet följande. Berörda personalorganisationer har lämnat understöd, och några sjöfartsstäder har också beviljat vissa anslag. Resten av sitt medelsbehov har Svenska sjömansbiblioteket sedan länge nödgats tigga ihop från rederier och enskilda personer.

De penningmedel, som Svenska sjömansbiblioteket på dessa olika sätt

årligen kan komma att förfoga över, har visat sig alldeles otillräckliga. Biblioteket har icke kunnat lämna ut vandringsbibliotek i önskad och rekviderad utsträckning, och det har ej vågat utmönstra starkt förslitna volymer i sådant antal som i och för sig skulle vara nödvändigt.

Styrelsen för Svenska sjömansbiblioteket, som under årens lopp gång på gång nödgats hemställa om ökade statsbidrag, har för budgetåret 1954/55 begärt 70 000 kronor med följande fördelning: 30 000 kronor villkorsfritt och 40 000 kronor i den mån halva summan anskaffas från annat håll än staten.

Skolöverstyrelsen har ansett sig hos Kungl. Maj:t böra tillstyrka en ökning av anslaget med 20 000 kronor och alltså föreslagit att 60 000 kronor skulle anslås till bibliotekets vandringsbiblioteksverksamhet.

Kungl. Maj:t har dock i statsverkspropositionen föreslagit att bibliotekets anslag höjes med endast 5 000 kronor, alltså till 45 000 kronor.

Det förefaller oss som om bibliotekets styrelse hade goda grunder för sin anhållan om höjt anslag. Det bör också framhållas, att de summor, som av bibliotekets styrelse årligen insamlas från privat håll, måste anses såsom mycket osäkra inkomster. Man kan också fråga varför just sjöfolkets behov av läsning skall behöva tillfredsställas med hjälp av insamlingar; ett vanligt stads- och folkbibliotek har sin verksamhet väsentligt bättre tryggad.

Av den framställning om sitt medelsbehov som styrelsen för Svenska sjömansbiblioteket senast gjort till skolöverstyrelsen och som finns refererad i statsverkspropositionen för 1954, bilaga 10 (8:e huvudtiteln, K. 315 c) framgår, att sjömansbiblioteket på de senaste åren icke fått några anslag för den ovan nämnda andra formen av sin verksamhet, nämligen inrättandet av fasta bibliotek. Att en besättning, åtminstone på ett fartyg som sällan besöker svensk hamn, bör ha möjlighet att anlita ett "referensbibliotek" lika väl som den läsande allmänheten i land, är tämligen uppenbart. Det synes oss därför vara av största vikt att även denna gren av bibliotekets verksamhet får ett sådant ekonomiskt stöd att biblioteket blir i stånd att fullfölja denna verksamhet.

Med stöd av vad sålunda framhållits hemställer vi,

att riksdagen ville besluta att till kungl. skolöverstyrelsens disposition ställes ett anslag för budgetåret 1954/55 om 70 000 kronor att utbetalas till styrelsen för Svenska sjömansbiblioteket för dess vandringsbiblioteksverksamhet med 30 000 kronor villkorsfritt och 40 000 kronor i den mån en summa, motsvarande hälften av detta belopp, anskaffas till biblioteket från annat håll än staten, samt att därjämte till kungl. skolöverstyrelsens disposition ställes ett anslag om 10 000 kronor, avsett att utbetalas till styrelsen för Sven-

ska sjömansbiblioteket för vidmakthållande av dess verksamhet med s. k. fasta bibliotek ombord i fartygen.

Stockholm den 20 januari 1954.

<i>Jerker Svensson.</i>	<i>Märta Öberg.</i>	<i>Sven Gustafson</i> i Göteborg.
<i>Olof Andreasson.</i>	<i>Carl Lindberg.</i>	<i>Olof Nilsson.</i>
<i>Ture Königson.</i>	<i>Walter Edström.</i>	<i>Brita Elmén.</i>

Nr 66.

Av herr **Lundberg m. fl.**, om inrättande av en befattning som laborator i barnpsykiatri vid universitetet i Uppsala.

(Lika lydande med motion i Första kammaren, nr 46.)

Stockholm den 20 januari 1954.

<i>John Lundberg.</i>	<i>Eivor Wallin.</i>	<i>Tekla Torbrink</i>
<i>Helga Sjöstrand.</i>	<i>Disa Västberg.</i>	<i>Ellen Svedberg.</i>
<i>Thyra Löfqvist.</i>	<i>Viola Sandell.</i>	<i>Elsa Ewerlöf.</i>
<i>Edvin Jacobsson</i> i Igelsbo.		<i>Henrik Munktell.</i>
